vyskytuje var. *ramondiana* GODRON se všemi listy celistvými, srdčitě okrouhlými, nestejně zastřihovaně zubatými. V herbářích BRNU odpovídal této odrůdě exemplář zplanělý na rumišti v Koruně u rybníka Klečkovce v Novém Městě na Moravě (SMEJKAL 1949).

Ekologie a cenologie: V naprosté většině na druhotných stanovištích — v příkopech u silnic, na železničních náspech, říčních navigacích, rumištích, pastvinách , pískovnách, podél cest, u zahrad a plotů, často v souvislosti s pěstováním v zahrádkách, u venkovských stavení, či u chat a na hřbitovech. Pravděpodobně primární výskyt na j. a jv. Moravě, popř. v z. a jz. Čechách na svahových loukách, lesních travnatých stráních, mezích, v křovinách a na okrajích lesů. Roste spíše na vápníkem chudých půdách, především na silikátových horninách, přednostně v územích s oceaničtějším klimatem. Nejčastěji ve společenstvech svazů *Arrhenatherion* a *Aegopodion podagrariae.*

Rozšíření v ČR: Pravděpodobně původní v Panonském termofytiku a místy i v z. a jz. Čechách [var. *laciniata* (DESR.) DC]. Západoevropská var. *latifolia* HEYNH. je rozšířena (snad jen druhotně) porůznu po celém území ČR, s větší frekvencí v suprakolinním a submontánním stupni, často bělokvětá. Hojnější výskyt v pohraničních hornatých oblastech vedl k vyvozování souvislostí s údajným pěstováním převážně dřívějším německým obyvatelstvem (KOPECKÝ 1988). Druhotné výskyty nemají většinou dlouhé trvání, zaniknou buď přirozenou sukcesí jiných společenstev nebo rušivými lidskými zásahy. Od planárního do montánního stupně (max.: 88b. Šumavské pláně, Hůrka, ca 1 000 m; Krkonoše, Horní Úpa, ca 1 000 m). — Mapy: SLAVÍK in HENDRYCH Acta Univ. Carol.-Biol. 1968: 312, 1969; SLAVÍK FKS 1990: 150.

Poznámka: Vzhledem k častým záměnám druhu *B. moschata* s druhem *B. alcea* je následující odstavec zpracován pouze na základě revidovaného dokladového materiálu. **T:** vz. až roztr. [doklady chybějí z fyt. o. 5. Terez. kotl., 9. Dol. Povlt., 12. Dol. Pojiz., 14. Cidl. pán., 17. Mikul. pah.]. — **M:** roztr., častější výskyt ve fyt. o. 67. Českomor. vrch., 71b. Drah. ploš., 72. Zábř.-unič. úv., 73. Hanuš.-rychleb. vrch., 74. Slez. pah., 75. Jes. podh., 76. Mor. brána, 84a. Besk. podh., [doklady chybějí z fyt. o. 23. Smrč., 30. Jesen.-rak. ploš., 34. Plán. hřeb., 43. Votic. vrch., 44. Mileš. střed., 46. Lab. písk., 51. Polom. hory, 52. Ral.-bez. tab., 54. Ješ. hřb., 57. Podzvič., 59. Orl. podh., 70. Mor. kras, 77. Středomor. Karp., 78. B. Karp. les.]. — **O:** ojediněle až roztr., jen druhotný výskyt, [doklady chybějí z fyt. o. 86. Slavk. les, 87. Brdy, 89. Novohr. hory, 94. Tepl.-ad. sk., 96. Král. Sněž., 98. Níz. Jes.].

Celkové rozšíření: Primární areál od s. části Pyrenejského poloostrova a Sicílie po jv. část Velké Británie, j. část SRN, ČR a z. a jz. Jugoslávii, doznívání není vyloučeno ani v z. Bulharsku, z. Řecku a nejzápadnější části Malé Asie. Přesnou hranici nelze dnes stanovit. Druhotně je druh rozšířen v Evropě dále na sever a severovýchod, např. do Norska k 64 ° s. š., do Finska a na západ evropské části Sovětského svazu. Adventivně též v Severní Americe a Austrálii. — Mapy: DECANDOLLE Geogr. Bot. 1855: map. 2; SLAVÍK in PONERT Feddes Repert. 73: 91, 1966; MEUSEL et al. 1978: 282.

Význam: *B. moschata* byla v určitých územích (v ČR častěji v území dříve obydleném obyvatelstvem německé národnosti) pěstována jako okrasná rostlina v zahradách; dnes se udržuje ponejvíce již jen na starých venkovských zahrádkách, na hřbitovech a u chat. Nevyniká zvláštní okrasnou hodnotou, je však nenáročná na pěstování. Pro značné množství nektaru ji lze pěstovat jako medonosnou rostlinu.

Poznámka 1: Ze Švédska, Francie a z botanické zahrady v Berlíně se udává kříženec *B. alcea* × *moschata* [*B. intermedia* (BOREAU), *B. dethardingii* (LINK)] s chlupatými plody, jinak připomínající druh *B. alcea.* Jeho výskyt u nás není vyloučen.

Poznámka 2: Z ČR ze stanice pro šlechtění léčivých rostlin ve Velkých Losinách byl popsán hybrid *Malva moschata* × *sylvestris* subsp. *sylvestris* = *Malva* × *inodora* PONERT (PONERT Feddes Repert. 73: 90—93, 1966). Dokladová položka neexistuje a podle uváděných znaků (i vzhledem k značně vzdálené příbuznosti) šlo o druh *B. moschata* var. *latifolia* HEYNH.

7. *Malva* L. — sléz

Malva LINNAEUS Sp. Pl. 687, 1753. — Syn.: *Althaea* L. emend. ALEF. Oesterr. Bot. Z. 12: 260, 1862 p. p.

Lit.: ALEFELD A. (1862): Ueber die Eintheilung der Malvaceen. Oesterr. Bot. Z. 12: 144—148 et 246—261. — URBAN I. (1881): Zwei neue Malvaceen-Bastarde. Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 22: 94—99. — HEDLUND T. (1893): Ueber Malva verticillata L. und M. pulchella Bernh. und ueber zwei Malvaceen-Bastarde im bot. Garten von Upsala. Bot. Cbl. 54: 327—331. — FLEISCHER B. (1902): Malva Zoernigi Fleischer (M. neglecta Fr. × silvestris L.). Oesterr. Bot. Z. 52: 357—358. — KRISTOFFERSON K. B. (1923): Monohybrid segregation in Malva species. Hereditas 4: 44—54. — KRISTOFFERSON K. B. (1925): Species crossings in Malva. Hereditas 7: 233—354. — ŘECHKA J. (1938): Příspěvek k hodnocení krmného slézu, Malva verticillata. Sborn. Čes. Akad. Zeměd. 13: 214—220. — NOVÁK F. A. (1952): Názvoslovné poznámky. Čs. Bot. Listy 4: 109—111. — DANERT S. (1965):Über einige infraspezifische Sippen von Malva verticillata L. Kulturpflanze 13: 715—735. — SLAVÍK B. (1967): Poznámky k určování, sběru a rozšíření slézů (rod Malva) na území ČSSR. Zpr. Čs. Bot. Společ. 2: 43—50. — ADAMKIEWICZ E. et BIJOK K. (1971): Badania kariologiczne nad trzema gatunkami rodzaju Malva L. Acta Soc. Bot. Polon. 40: 395—400. — ARORA R. K. et PRASAD R. (1978): Malva verticillata — little known plant of economic importance. J. Bombay Natur. Hist. Soc. 75: 251—252.

Jednoleté, dvouleté nebo vytrvalé byliny. Lodyha přímá, vystoupavá nebo poléhavá. Listy celistvé

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

nebo dlanitě členěné. Květy v úžlabí listů ve svazečcích, stopkaté, s více nebo méně patrným perikladiem. Lístky kalíšku 3, navzájem nesrostlé; kalich ± do poloviny srostlý; korunní lístky zúženou bází srostlé s tyčinkovou trubkou; tyčinky ve vnějším kruhu abortované, ve vnitřním pomnožené a srostlé nitkami v tyčinkovou trubku; prašníky s jedním prašným váčkem; blizen tolik jako plůdků. Poltivé knoflíčkovité plody, rozpadající se v 8–17 plůdků; plůdky ledvinovité, lysé nebo chlupaté, hladké nebo vrásčité. – Asi 10 druhů převážně v mimotropických pásmech, původní ve Starém Světě. – Protandr. Entomogam. Alogam. Hemerochor.

1a Listy téměř do ½ dlanitě (3–) 5 (–7)klané; lístky kalíšku vejčité nebo podlouhle vejčité; korunní lístky 2–4× delší než kališní, červenofialové, tmavěji žilkované; tyčinková trubka se svazčitými chlupy . . . . . **1. *M. sylvestris***

b Listy okrouhle ledvinité, nejvýš do ⅓ dlanitě laločnaté, laloky většinou tupé; lístky kalíšku čárkovité nebo čárkovitě kopinaté; korunní lístky nejvýš 2× delší než kališní, bělavé, růžové až světle červenofialové; tyčinková trubka lysá nebo s jednoduchými či vidličnatými chlupy 2

2a Lodyhy poléhavé nebo vystoupavé; květní stopky většinou delší než 10 mm; korunní lístky na okraji nehýtku brvité; plody nesnadno rozpadavé 3

b Lodyhy přímé; květní stopky do 10 mm dl.; korunní lístky na okraji nehýtku lysé; plody snadno rozpadavé 4

3a Okraj kališních cípů plochý; korunní lístky 2 (–3)× delší než kališní, tmavě růžové, vpředu zřetelně vykrojené; tyčinková trubka s jednoduchými a vidličnatými chlupy; šířka plodu 6–7 mm, šířka stylopodia 2,5–3,0 mm; plod z 13–15 hladkých, na okraji zaoblených, nezřetelně drobně chlupatých plůdků . . . . . **2. *M. neglecta***

b Okraj kališních cípů ± zvlněný; korunní lístky ± tak dl. jako kališní, většinou bělavé, vpředu nejvýš jen mělce vykrojené; tyčinková trubka lysá; šířka plodu 6,0–6,5 mm, šířka stylopodia ± 1,5 mm; plod z 10–11 za zralosti síťovitě vrásčitých, lysých nebo nezřetelně drobně chlupatých plůdků, na okrajích s vyniklým nezubatým lemem . . . . . **3. *M. pusilla***

4a Lodyhy statné, 30–220 cm vys.; květy v úžlabí listů v hustých svazečcích (někdy až 25 květů); plůdky hladké, jen při okraji příčně vrásčité . . . . . **5. *M. verticillata***

b Lodyhy nízké, 15–40 cm vys.; květy v úžlabí listů ve svazečcích po 2–4; zralé plůdky na hřbetě výrazně síťovitě vrásčité, na okrajích křídlaté . . . . . **4. *M. parviflora***

Sect. 1. *Fasciculatae* DC.

Lístky kalíšku vejčité nebo podlouhle vejčité; korunní lístky 15–35 mm dl.; stylopodium kónkávní; plůdky pevně připojeny ke stylopodiu.

1. *Malva sylvestris* L. – sléz lesní

Tab. 61/10, 11; 69/3, 4

Malva sylvestris LINNAEUS Sp. Pl. 689, 1753. – Syn.: *Althaea sylvestris* (L.) ALEF. Oesterr. Bot. Z. 12: 261, 1862.

Exsikáty: PETRAK Fl. Bohem. Morav. Exs., no 645. – Pl. Čechoslov. Exs., no 364. – Extra fines: Fl. Exs. Austro-Hung., no 3224/I, II. – Fl. Exs. Bavar., no 1455. – Fl. Rom. Exs., no 3351. – Fl. Siles. Exs., no 612. – Herb. Fl. Ross., no 1966. – Pl. Bulg. Exs., no 1036.

Dvouleté až vytrvalé byliny. Kořen kůlový, často dosti dlouhý s nečetnými tenkými postranními. Lodyha většinou zvl. v dol. části větvená, 30–120 (–180) cm vys., s jednoduchými, popř. vidličnatými chlupy, vz. s přimíšenými drobnými hvězdovitými chlupy. Listy dl. řapíkaté, řapíky dol. lodyžních listů (3–) 6–14 (–20) cm dl., čepel většinou na bázi srdčitá, u hor. listů někdy uťatá, v obrysu okrouhlá, 3–7laločná, s laloky polokruhovitými nebo široce vejčitými až kopinatými, nepravidelně hrubě zubatými, na svrchní straně většinou lysá, na spodní ± roztr., vz. hustě chlupatá, s jednoduchými vidličnatými chlupy, často s příměsí hvězdovitých, vz. jen s hvězdovitými chlupy (pak i na svrchní straně); palisty podlouhle trojúhelníkovité, 6–8 mm dl., na okraji brvité, opadavé. Květy po (1–) 2–6 (–15), květní stopky kratší než podpůrné listy, 1,0–2,5 (–3,0) cm dl., ± hustě chlupaté (vz. téměř lysé), zřetelně oddělené od perikladia, bez listenů. Lístky kalíšku 4–5 (–7) mm dl., s roztr. jednoduchými, vidličnatými, řidčeji i hvězdovitými chlupy, zřídka lysé; kalich do poloviny srostlý, s trojúhelníkovitými cípy, (4–) 5–6 (–9) mm dl., hvězdovitě chlupatý s příměsí jednoduchých a vidličnatých chlupů; korunní lístky podlouhle obvejčité (až široce obvejčité), většinou hluboce vykrojené, (14–) 20–25 (–35) mm dl., 11–14 (–22) mm šir., na okraji nehýtku hustě brvité, fialově růžové, tmavě nachové až temně červenofialové nebo svítivě růžové s temnými žilkami, velmi vz. bílé; tyčinková trubka až 6 mm dl., hustě pokrytá svazčitými chlupy. Plody z (9–) 10–11 (–14) plůdků, 5,0–6,5 (–8,0) mm šir., stylopodium u báze

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

1–2 mm šir., plůdky 2,0–2,5 mm vys., 2,0–2,5 mm dl., 1 mm šir., na hřbetě výrazně síťovitě vrásčité, na okraji s nepatrným ostrým lemem, většinou lysé, řidčeji roztr. chlupaté, vz. hustě chlupaté, okrové, později tmavě hnědé. Semena ledvinovitá, se širokým plochým hřbetem, červenohnědá, po dozrání tmavě hnědá.
VI–X. Hkf.

$2n = 42$ (ČR: 59. Orl. podh.)

Variabilita: Druh značně proměnlivý. Za nejnápadnější odchylku nutno pokládat pěstovanou a zplaňující var. *mauritiana* (L.) BOISS., často uváděnou v hodnotě subspecie či druhu. Vzhledem k jejímu významu z hlediska užitkovosti je jí věnována samostatná poznámka. Poměrně vysoko lze hodnotit rostliny s plody hustě chlupatými. Protože není dostatečně znám vztah populací s tímto znakem ve stř. Evropě k populacím ve Středozemí (*Malva erecta* C. PRESL, popř. var. *eriocarpa* BOISS.), kde jsou chlupatoplodé rostliny častější, označuji u nás tuto odchylku jako var. *dasycarpa* PETERM. Vzácně byla zjištěna na několika místech v Čechách (Ohníč, Zderaz u Skutče, Kralupy nad Vltavou, Klecany, Holyně u Prahy, Kozly u Všetat, Řepov, Úherce u Mladé Boleslavi, Kutná Hora, Hradec Králové, Květov, Dráchov). V barvě korunních lístků je zcela výjimečný albinismus. Bělokvěté exempláře jsou doloženy pouze z Prahy (TAUSCH před r. 1851) a Ústí nad Labem (SCHUBERT 1883).

Poznámka: Výše uvedená var. *mauritiana* (L.) BOISS. je nejproblematičtějším taxonem v rámci druhu *M. sylvestris*. Poměrně jasné jsou znaky odlišující tento taxon od typového: rostlina je ± olysalá, mohutnějšího vzrůstu (až 150 cm); stonek dosti tlustý; lístky kalíšku vejčité, tupé; korunní lístky 20–30 mm dl., sytě nachové s tmavými žilkami, široce obvejčité, náhle přecházející v nehet; v úžlabí listů až 15 květů. V typických exemplářích je taxon dobře poznatelný, jen občas působí determinační obtíže, zřejmě v případech introgresívní hybridizace s nominátní odrůdou. Značné nejasnosti jsou však v chorologii taxonu, zesilované navíc problematikou nomenklatury, originální diagnózy apod. Původ tohoto taxonu byl kladen jednak do Středozemí, jednak do Číny a přilehlých oblastí. Přitom podle sporadických konkrétních údajů i tam se vyskytuje jen na druhotných stanovištích či v kultuře, stejně jako jinde v Evropě, Asii a s. Africe. V ČR je občas pěstován jako léčivka či okrasná rostlina, popř. přechodně zplaňuje v blízkosti kultur nebo na ruderálních místech. Je doložen např. z těchto lokalit (pěstovaný nebo zplanělý): Praha, Průhonice, Dobřichovice, Heřmanice u Frýdlantu, Dvůr Králové nad Labem, Plzeň, Chotěboř, Sloupnice, Brno, Znojmo, Zábřeh. Lze se domnívat (s ohledem na nápadnější vzhled a charakter výskytu jako kulturní rostliny), že jde o starý kultivar, popř. soubor kultivarů druhu *M. sylvestris*.

Ekologie a cenologie: Rumiště a pustá místa, u plotů a zdí, na návsích, na kompostech, u cest a silnic v obcích a jejich okolí, občas i na okrajích polí (zvl. okopanin) u vsí, kde byly skládky chlévského hnoje či plevel v zahradách. Vazba na lidská sídliště je dána preferencí amoniakálních, nitrifikovaných substrátů. Jde o mezofilní druh ruderálních a poloruderálních společenstev úrodných půd. Optimum výskytu ve víceletých nitrofilních společenstvech řádů *Sisymbrietalia* a *Onopordetalia acanthii*, popř. *Lamio albi-Chenopodietalia boni-henrici*.

Rozšíření v ČR: Vyskytuje se na značné části území, ale velmi nerovnoměrně. Častější je v nižších a teplejších polohách, kromě většiny termofytika i v některých okresech mezofytika (především v Plzeňské pahorkatině, na Křivoklátsku, v Budějovické a Třeboňské pánvi, ve Středním Povltaví a v Táborsko-vlašimské pahorkatině, v Litomyšlské pánvi, ve Slezské pahorkatině, v Moravské bráně, Ostravské pánvi a Podbeskydské pahorkatině). V ostatních územích je frekvence výskytu slabší, ve vyšších a horských polohách chybí téměř úplně (max.: Šumava, Josefův Důl, ca 850 m). – Mapy: SLAVÍK FKS 1990: 150.

T: všechny fyt. o. – **M:** [chybějí doklady z fyt. o. 22. Halštr. vrch., 25. Kruš. podh., 26. Čes. les, 27. Tachov. bráz., 44. Mileš. střed., 47. Šluk. pah., 50. Luž. hory, 54. Ješ. hřb., 56. Podkrk., 57. Podzvič., 59. Orl. podh., 70. Mor. kras]. – **O:** 87. Brdy (Kolvín; Chynín), 88e. Trojmez. hor. (Josefův Důl), 99a. Radh. Besk.

Celkové rozšíření: Eurasijský druh, s původním areálem zřejmě od v. Středozemí do Střední Asie. Na ostatním území Evropy a Asie jako archeofyt. Dnes rozšířen téměř v celé Evropě a Středozemí a od Malé Asie široce až po Dálný Východ a do Japonska. Synantropní výskyt též v Severní a Jižní Americe, j. Africe, Austrálii a na Novém Zélandu. – Mapy: MADAUS Lehrbuch Biol. Heilmittel Heilpfl. 2: 1825, 1938; SLAVÍK in PONERT Feddes Repert. 73: 91, 1966; HULTÉN CP 1971: 293; MEUSEL et al. 1978: 282.

Poznámka: *M. sylvestris* roste v celém areálu většinou pouze na druhotných, často ruderálních či poloruderálních stanovištích, takže chorologickou charakteristiku se vztahem k historii taxonu lze obtížně stanovit. Také vysoký stupeň polymorfismu a nejasnosti kolem taxonomického hodnocení příbuzenského okruhu [*M. ambigua* GUSS., *M. grossheimii* ILJIN, *M. erecta* C. PRESL, subsp. *subacaulis* (COSS.) MAIRE, var. *mauritiana* (L.) BOISS.] neumožňují přesně stanovit celkový areál.

Význam: Již ve starověku pěstován jako důležitá léčivá rostlina, oceňovaná hlavně pro vysoký obsah slizu (v květech až 20 %). Ještě dnes se užívají listy a květy jako součást různých čajových směsí; obsahují kromě slizu i třísloviny. Droga se získává především z var. *mauritiana* (L.) BOISS., která se pěstuje (od r. 1952 v ČR mezi povolenými odrůdami léčivých rostlin). Listy mají příjemnou chuť, neboť obsahují i cukry (přes 2 % v sušině) a užitkovou hodnotu zvyšuje obsah vitaminu C a karotenu. Antokyanových barviv z květů (glukosid malvin a diglukosid malvidin) se užívalo k barvení vlny na modrofialovou až černomodrou barvu, k barvení octa a různých nápojů (některých druhů červených vín, jimž dodávala červenou tmavší barvu). Semena obsahují 10–18 % oleje. Var. *mauritiana* (L.) BOISS. bývá též pěstována pro velké, intenzívně zbarvené květy v zahrádkách jako okrasná rostlina.

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

Poznámka: V z. a stř. Evropě (např. SRN, Švýcarsko) občas přechodně zplaňuje *Malva nicaeensis* ALL., domácí ve Středozemí a Přední Asii až po Kavkaz. Je to jednoletá (až dvouletá) bylina, štětinatě chlupatá, podobná druhu *Malva sylvestris*, lišící se menšími korunními lístky 10–12 mm dl., nehýtky lysými a tyčinkovou trubkou pokrytou jednoduchými nebo vidličnatými, dolů směřujícími chlupy (poslední znak jako u *Malva neglecta*). Mohla by být přechodně zavlečena i na území ČR.

Sect. 2. *Planocentrae* (KRISTOFFERSON) ILJIN

Lístky kalíšku kopinaté nebo čárkovitě kopinaté; korunní lístky do 20 mm dl.; stylopodium ploché nebo konkávní; plůdky pevně připojeny ke stylopodiu.

2. *Malva neglecta* WALLR. – sléz přehlížený
Tab. 61/12, 69/1

Malva neglecta WALLROTH Syll. Pl. Nov. 140, 1824. – Syn.: *Malva rotundifolia* L. Sp. Pl. 688, 1753 p. p. – *M. vulgaris* TEN. Fl. Neapol. Prodr. Suppl. 1: 62,1811–1815 p. p. – *Althaea vulgaris* (TEN.) ALEF. Oesterr. Bot. Z. 12: 261, 1862.

Poznámka: Dokud jména *Malva rotundifolia* L. a *M. vulgaris* TEN. nebudou buď typifikována, popř. oficiálně zavržena, je nutno užívat jména *M. neglecta* WALLR.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Exs. Austro-Hung., no 3225. – Fl. Lusit. Exs., no 981. – Fl. Siles. Exs., no 613. – HAYEK Fl. Stir. Exs., no 956. – SENNEN Pl. Esp., no 6054.

Dvouleté až vytrvalé byliny. Kořen kůlový, často přes 50 cm dl., velmi chudě větvený. Lodyha při bázi větvená, 10–50 (–100) cm dl., většinou roztr. chlupatá, s chlupy jednoduchými, vidličnatými a hvězdovitými v různé kombinaci. Listy dl. řapíkaté, s čepelí okrouhlou až okrouhle ledvinitou, na bázi srdčitou, (8–) 18–28 (–34) mm dl., (14–) 30–48 (–60) mm šir., 7laločnou, s laloky polokruhovitými, nepravidelně zubatými nebo vroubkovanými; čepel na svrchní straně olysalá až roztr. chlupatá, na spodní straně většinou hustě chlupatá s chlupy jednoduchými, vidličnatými i hvězdovitými v různé kombinaci, často s vtroušenými žláznatými chlupy, především při bázi čepele; řapík (4–) 6–12 (–23) cm dl., roztr. až hustě chlupatý; palisty podlouhle trojúhelníkovité, 4–8 mm dl., 2–3 mm šir., opadavé. Květy po (1–) 2–4 (–8); květní stopky mnohem kratší než podpůrné listy, nestejně dl., (4–) 8 – 20 (–50) mm dl., za plodu 2 (–3)× prodloužené, hustě hvězdovitě chlupaté, zřídka i s jednoduchými chlupy, nezřetelně oddělené od 2–4 mm dl. perikladia, bez listenů. Lístky kalíšku 3–4 (–5) mm dl., lysé nebo chlupaté; kalich do poloviny srostlý, s široce trojúhelníkovitými, zašpičatělými cípy, 4–7 mm dl., většinou hvězdovitě chlupatý; korunní lístky obvejčité, k bázi klínovitě zúžené v nehýtek, hlouběji tupě vykrojené, 8–16 mm dl., (3–) 4–7 mm šir. (pozdní květy s korunními lístky často pouze délky kalicha), na okraji nehýtku brvité, růžové až nachové, nafialovělé, řidčeji bělavé, tmavěji zbarvené na žilkách a na vrcholu; tyčinková trubka s krátkými jednoduchými a vidličnatými, šikmo dolů odstálými chlupy. Plody z (11–) 13–15 (–17) plůdků, 6–7 mm šir., stylopodium u báze (2,0–) 2,5–3,0 mm šir.; plůdky hladké, v místech dotyku zaoblené, krátce hustě plstnaté, světle až tmavě hnědé. Semena ledvinovitá, tmavě hnědá. VI–X. Hkf. (Tf).

$2n = 42$ (extra fines)

Variabilita: Proměnlivost především v odění všech částí rostliny, ve velikosti listů, květů a délce lodyh, která v xerotermních územích celkového areálu nabývá značného významu, v ČR se projevuje celkem slabě. Často byly taxonomicky hodnoceny rostliny s korunními lístky ± stejně dl. jako kališní lístky (var. *brachypetala* UECHTR.). Pokud to nebyla záměna s druhem *M. pusilla* SM., pak šlo o pozdě na podzim kvetoucí exempláře, u nichž v létě jsou korunní lístky normálně vyvinuté (10–12 mm dl.), zatímco v říjnu a listopadu dosahují pouhých 5–6 mm délky a mívají blizny silně vyniklé z květu.

Ekologie a cenologie: Ruderální místa návsí, podél silnic uvnitř vsí a v periferních částech měst, pustá místa v okolí lidských sídel, na dvorcích, u cest, zdí a plotů, na kompostech, jako plevel v zahrádkách, popř. v okrajích polí v blízkosti obcí. Přednostně na organominerálních půdách obohacovaných dusíkatými látkami, zvláště v okolí kravínů, chlévů, hnojišť či dobytčích ohrad. Urbanizací vesnic značně ustoupil, někdy se však nově objevuje na okrajích zatravněných ploch v městských parcích (kromě celkové nitrifikace prostředí i v souvislosti s rozvojem chovu psů). Nesnáší přílišné zastínění, těžiště výskytu je na středně vlhkých půdách. Diagnostický druh svazu *Malvion neglectae* (především v asociaci *Malvetum neglectae* FELFÖLDY 1942), někdy i ve společenstvech dalších svazů třídy *Chenopodietea*, popř. třídy *Artemisietea vulgaris*.

Rozšíření v ČR: V ČR nejrozšířenější druh slézů, vyskytující se téměř v každé obci planárního a kolinního stupně, v suprakolinním stupni začíná být výskyt řidší, vzácný je již v submontánním stupni. Zcela ojediněle v oreofytiku (max.: Žďárské vrchy, Sněžné, 680 m). – Mapy: SLAVÍK FKS 1990: 151.

T: všechny fyt. o. – **M:** všechny fyt. o. – **O:** 91. Žďár. vrchy (Sněžné; Nové Město na Moravě).

Celkové rozšíření: Původní zřejmě v Přední a Střední Asii, jinde v Eurasii a sz. Africe jako archeofyt. Dnes

Tab. 69: 1 *Malva neglecta*. – 2 *M. pusilla*. – 3 *M. sylvestris* var. *sylvestris*. – 4 *M. sylvestris* var. *mauritiana*.

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

v Evropě na sever ojediněle až k 68 ° 30′ s. š., na některých ostrovech ve Středozemním moři chybí. V Asii na východ do Mongolska, ojediněle do Číny a Bangladéše; v Africe kromě sz. části ojediněle v Egyptě. Nověji zavlečen do Severní Ameriky, Chile, Austrálie a na Nový Zéland.

Význam: Užívání druhu *M. neglecta* jako salátové zeleniny i v lidovém léčitelství ve starověku i středověku bylo hlavní příčinou značného rozšíření po Evropě. Jako salátová zelenina byla u starověkých Řeků a Římanů na denním jídelníčku. Čerstvé mladé listy obsahují hojnost slizu, ale i vitaminu C a karotenu. Vysoký obsah slizu byl a v omezené míře i je hlavní příčinou využití kořene, prýtu i květů v lidovém léčitelství. Semena obsahují značné množství oleje. *M. neglecta* je označována i za dobrou medonosnou rostlinu.

3. *Malva pusilla* Sm. — sléz nizounký

Tab. 61/13, 69/2

Malva pusilla Smith in Smith et Sowerby Engl. Bot. 4: tab. 241, 1795. — Syn.: *Malva rotundifolia* L. Sp. Pl. 688, 1753 p. p. — *M. borealis* Wallman in Liljeblad Svensk Fl., ed. 2, p. 218, 1798. — *Althaea borealis* (Wallman) Alef. Oesterr. Bot. Z. 12: 261, 1862.

Poznámka: Pro jméno *M. pusilla* Sm. platí tentýž vztah ke jménu *M. rotundifolia* L. jako pro jméno *M. neglecta* Wallr. (viz Poznámku na str. 306). Údaje označené jménem *M. rotundifolia* v naší starší literatuře se většinou vztahovaly k druhu *M. neglecta* (např. Opiz, Čelakovský, Oborny, Formánek), jen zřídka k druhu *M. pusilla* (např. Fiek).

Exsikáty: Extra fines: Fl. Rom. Exs., no 3464. — Fl. Siles. Exs., no 913. — Herb. Fl. Ross., no 962. — Schultz Herb. Norm., no 1031.

Jednoleté byliny. Kořen kůlový, přes 30 cm dl., tenký, velmi chudě větvený. Lodyha při bázi větvená, 8—50 cm dl., většinou jen řídce chlupatá, s chlupy jednoduchými, vidličnatými a hvězdovitými v různé kombinaci, vz. lysá. Lodyžní listy dl. řapíkaté, s čepelí okrouhlou až okrouhle ledvinitou, na bázi srdčitou, (8—) 20—28 (—52) mm dl., (15—) 35—44 (—87) mm šir., 7laločnou, s laloky většinou tupými, nepravidelně zubatými nebo vroubkovanými; čepel na svrchní straně řídce chlupatá, na spodu většinou roztr. chlupatá, s chlupy většinou jednoduchými, řidčeji i vidličnatými nebo hvězdovitými; řapík (5—) 8—16 (—22) cm dl., většinou roztr. chlupatý; palisty podlouhle trojúhelníkovité, 3—8 mm dl., 1—3 mm šir., opadavé. Květy po 2—14 (—16); květní stopky mnohem kratší než podpůrné listy, nestejně dl., (2—) 4—8 (—10) mm dl., za plodu 4—6× prodloužené, hustě chlupaté, bez listenů. Lístky kalíšku 3—4 mm dl., většinou jen na okraji brvité; kalich do poloviny srostlý, s široce trojúhelníkovitými, zašpičatělými cípy, na okraji mírně kadeřavými, 3—4 mm dl., lysými až hustě chlupatými, na okraji dlouze brvitými; korunní lístky obvejčité, k bázi klínovitě zúžené v nehýtek, mělce vykrojené, 3—5 (—6) mm dl., na okraji nehýtku brvité, bělavé, zřídka slabě nafialovělé; tyčinková trubka lysá. Plody z (8—) 10—11 (—13) plůdků, (5,0—) 6,0—6,5 (—7,0) mm šir., stylopodium u báze (1,0—) 1,5 (—2,0) mm šir., plůdky v mládí ± hladké, v době zralosti na okraji s ostře vyniklým nezubatým lemem, na bočních stěnách s radiálními žebry, na hřbetě výrazně síťovitě vrásčité, krátce chlupaté, hnědé. Semena ledvinovitá, tmavě hnědá. VI—X. Tf.

$2n = 42, 76$ (extra fines)

Variabilita: Rostliny s četnými jednoduchými i hvězdovitými chlupy na všech vegetativních orgánech lze hodnotit jako f. *hirsuta* (Kauffm.), naproti tomu rostliny téměř lysé jako f. *glabrata* (Reichenb.). Významné proměnlivosti dosahuje tento druh v počtu květů v úžlabí listů. Nejčastější jsou rostliny s 2—4 květy, velmi málo je přechodných jedinců s 4—6 květy, zatímco téměř 20 % sledovaných rostlin mělo v úžlabí listů 6—14 květů (f. *fasciculata* Beck).

Ekologie a cenologie: Ruderální místa, okraje silnic a cest ve vsích a na periférii měst, návsí, u plotů, v zahradách jako plevel, vzácněji na okrajích polí v blízkosti obcí. Antropochorní šíření dokládá častý výskyt v okolí mlýnů, cukrovarů, nádraží apod. S oblibou na půdách bohatých dusíkem kolem kravínů, chlévů a dobytčích ohrad. Často roste na suchých písčitých až hlinitopísčitých půdách chudých na vápník; může se vyskytnout i na slaných půdách. Urbanizací vesnic v poslední době značně ustupuje. Přednostně v klimaticky teplejších územích. Diagnostický druh svazu *Malvion neglectae* (dominanta v asociaci *Malvetum pusillae* Morariu 1943), vzácně se vyskytuje i v asociacích dalších svazů třídy *Chenopodietea*.

Rozšíření v ČR: Výskyt pouze v termofytiku a teplejších územích mezofytika, v Čechách hlavně v Polabí, v dolním Povltaví, Pražské kotlině, Českém středohoří, Poohří a Podkrušnohoří, na Hořovicku a Dobříšsku, v Plzeňské kotlině, vzácně v Třeboňské pánvi, na Moravě hlavně v j. části, na sever na Hanou, ojediněle Moravskou branou do severního předhoří Beskyd, na Ostravsko a k Opavě. Výškově zaujímá planární a kolinní stupeň (max.: Karlovy Vary, ca 400 m; Vsetín, ca 350 m). — Mapy: Slavík FKS 1990: 151.

T: [chybějí doklady z fyt. o. 19. B. Karp. step.]. — **M:** 24b. Sokol. pán. (Otovice), 28b. Kaň. Teplé (Karlovy Vary), 29. Doup. vrchy (Budov), 30b. Rak. kotl., 31a. Plz. pah. vl., 37e. Volyň. Předšum. (Třešovice), 48b. Liber. kotl. (Liberec ?), 55b. Stř. Pojiz. (Podolí), 56e. Červenokost. Podkrk. (Malé Svatoňovice), 60. Orl. opuky (Semechnice), 62. Litomyš. pán., 65. Kutnoh. pah. (Kutná Hora), 68. Mor. podh. Vysoč., 72. Zábř.-unič. úv. (Litovel), 74b. Opav. pah. (Opava), 76a. Mor. brána vl., 80a. Vset. kotl. (Vsetín), 83. Ostr. pán. (Ostrava), 84a. Besk. podh. (Frýdek-Místek).

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

Celkové rozšíření: Původní pravděpodobně v j. části z. Sibiře, směrem na západ až po stř. Evropu se rozšířil jako archeofyt, v z. Evropě zřejmě jen synantropní výskyt z pozdějších období. Ve Skandinávii a Finsku v jižních částech hojnější než *M. neglecta*, na sever ojediněle až téměř k 69 ° s. š. Jihozápadní hranici v Evropě tvoří druhotný výskyt ve Švýcarsku, dále nejsevernější Itálie, Jugoslávie a ostrovy v Egejském moři. Nepřesné údaje jsou ze s. Íránu a Pakistánu. Adventivně na Dálném východě, v Severní Americe, Austrálii a na Azorách. – Mapy: MEUSEL et al. 1978: 282.

Význam: Vzhledem k podobnosti a častým záměnám s druhem *M. neglecta* bylo využití stejné, a to jako salátová zelenina (vysoký obsah slizu může mít mírně projímavé účinky) a v lidovém léčitelství. Zvláště mladé listy obsahují až 0,2 % vitaminu C.

4. *Malva parviflora* L. – sléz malokvětý

Malva parviflora LINNAEUS Demonstr. Pl. 18, 1753.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Palaest. Exs., no 148. – Pl. Sahar. Alger., no 546.

Jednoleté byliny. Kořen kůlový, s tenkými postranními. Lodyha přímá, nevětvená nebo dole větvená, 15–40 cm vys., většinou s roztr. jednoduchými hvězdovitými chlupy. Lodyžní listy dl. řapíkaté, okrouhle ledvinité, 5–7laločné, na okraji vroubkované. Květy v úžlabí listů ve svazečcích po 2–4; stopky i za plodu většinou kratší než 10 mm. Lístky kalíšku čárkovité až kopinaté; kališní lístky za plodu se zvelič ující, ale plody neuzavírající; korunní lístky 4–5 mm dl., s nehýtkem lysým, světle modrofialové; tyčinková trubka lysá. Plody z 9–11 plůdků; plůdky v době zralosti na okrajích úzce až široce zubatě křídlaté, na hřbetě výrazně příčně, slaběji síťovitě vrásčité, krátce chlupaté. VII–IX. Tf.

Původem z území od Středozemí do Střední Asie. Občas zavlékán mimo původní areál (ve stř. Evropě např. Švýcarsko, SRN, ČR). V ČR zatím nalezen v Raspenavě (zavlečen s vlnovým odpadem na rumišti jv. od Vápenného vrchu, sbíral V. JEHLÍK 1957) a v Turnově (u obilného skladu na nádraží, sbíral V. JEHLÍK 1964); další položka je uložena v BRNU s označením Praha, bez bližšího určení místa, sběratele a roku.

Sect. 3. *Conocentrae* (KRISTOFFERSON) ILJIN

Lístky kalíšku úzce kopinaté; korunní lístky do 6 mm dl.; stylopodium zřetelně kónické; plůdky při dozrávání lehce rozpadavé.

5. *Malva verticillata* L. – sléz přeslenitý

Tab. 61/14, 15; 62/2, 3

Malva verticillata LINNAEUS Sp. Pl. 689, 1753. – Syn.: *Althaea verticillata* (L.) ALEF. Oesterr. Bot. Z. 12: 261, 1862.

Exsikáty: Extra fines: MAGNIER Fl. Select. Exs., no 1111 (var. *crispa* L.).

Jednoleté byliny. Kořen kůlový. Lodyha 30–220 cm vys., roztr. hvězdovitě chlupatá nebo téměř lysá. Listy s řapíky ± stejně dl. jako čepel, chlupatými, zvl. v hor. žlábku; čepel v obrysu okrouhlá, s 5–7 širokými, polokruhovitými až trojúhelníkovitými laloky, na bázi srdčitá, na líci lysá nebo ojediněle chlupatá, na rubu s roztr. jednoduchými až hvězdovitými chlupy. Květy v úžlabí všech stř. a hor. lodyžních listů hustě nahloučeny (až 25) ve svazečcích; květní stopky většinou krátké, jen ojediněle prodloužené. Lístky kalíšku kratší než kalich, roztr. chlupaté; kalich do poloviny srostlý, s trojúhelníkovitými cípy, za plodu se zvelič ující a olysávající, se značně vyniklou síťnatou žilnatinou, hvězdovitě chlupatý; korunní lístky nejvýš 2× delší než kalich, 4–7 mm dl., mělce vykrojené, na okraji nehýtku lysé, bledě fialové, růžové až téměř bělavé; tyčinková trubka v hor. polovině roztr. krátce jednoduše chlupatá. Plody z 10–12 plůdků, 6–7 mm v průměru; plůdky hladké, pouze na okraji příčně žebrované, lysé, světle hnědé. VI–IX. Tf.

$2n$ = ca 84 [extra fines (var. *verticillata*)], ca 112 [extra fines (var. *crispa*)]

Variabilita: Významnou a dědičně fixovanou odchylkou je var. *crispa* L.; její taxonomická hodnota bývá často povyšována na subsp. *crispa* (L.) MURR nebo dokonce na samostatný druh *M. crispa* (L.) L. Tato odrůda se vyznačuje listy na okraji kadeřavými, drobně zubatými (na 1 cm 16–22 zubů) a bělavými korunními lístky nepatrně delšími než kalich. S ohledem na kadeřavost listů jako hlavní diferenciální znak i na charakter výskytu jako kulturní rostliny v celém areálu se lze domnívat, že jde o starý kultivar druhu *M. verticillata*.

Ekologie a cenologie: Pouze pěstován v zahrádkách, zvláště venkovských (spíše var. *crispa*), výjimečně na polích (spíše var. *verticillata*). Občas přechodně zplaňuje v okolí zahrádek, v parcích, v příkopech, na rumištích a jiných pustých místech, v místech polních kultur i na polích a mezích. Většinou jen přechodně ve společenstvech třídy *Chenopodietea* a *Artemisietea vulgaris*, případně v plevelových společenstvech třídy *Secalietea*.

Rozšíření v ČR: Nejčastěji pěstován a zplaňující v kolinním a suprakolinním stupni, méně v planárním či naopak v submontánním, zřídka a nepravidelně po celém území. U některých údajů nelze rozlišit, zda šlo o zplanění nebo o pěstování (max.: Krkonoše, Sv. Petr, ca 800 m). – Mapy: SLAVÍK FKS 1990: 152.

Var. *verticillata*: **T**: 1. Doup. pah. (Úhošťany), 10. Praž. ploš. (Dolní Počernice), 11. Stř. Pol. (Poděbrady), 15. Vých. Pol. (Bohdaneč; Pardubice), 18. Jihomor. úv. (Podivín), 21.

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

Haná (Náměšť na Hané; Kvítkovice; Kojetín). – **M:** 37. Šum.-novohr. podh. (Srubec), 41. Stř. Povlt. (Ondřejov; Turkovice), 59. Orl. podh. (Přibyslav), 60. Orl. opuky (Olešnice), 61. Dol. Poorl. (Čestice), 67. Českomor. vrch. (Rodkov), 76. Mor. brána (Radkovy).

Var. *crispa:* **T:** 1. Doup. pah. (Úhošťany), 3. Podkruš. pán. (Teplice), 4. Loun.-lab. střed. (Brná nad Labem), 8. Čes. kras (Radotín; Řevnice), 9. Dol. Povlt. (Praha-Podbaba), 10. Praž. ploš. (Praha-Vinohrady; Praha-Nové Město), 11. Stř. Pol. (Poděbrady), 12. Dol. Pojiz. (Mladá Boleslav), 13. Rožď. pah. (Dobrovice; Zalužany), 15. Vých. Pol. (Hradec Králové; Pardubice), 16. Znoj.-brn. pah. (Brno), 21. Haná (Olomouc; Vrbátky; Kojetín). – **M:** 30. Jesen.-rak. ploš. (Zderaz), 31. Plz. pah. (Rokycany; Luby; Plzeň), 37. Šum.-novohr. podh. (Zlatá Koruna), 38. Bud. pán. (České Budějovice), 39. Třeboň. pán. (Mezimostí nad Nežárkou; Třeboň), 41. Stř. Povlt. (Týnec nad Sázavou; Bechyně), 42. Votic. pah. (Zlaté Hory; Jeníčkova Lhota), 48. Luž. kotl. (Hrádek nad Nisou), 56. Podkrk. (Mříčná), 60. Orl. opuky (Olešnice), 62. Litomyš. pán. (Litomyšl; Chotěšiny), 63. Českomor. mezih. (Svitavy; Čermná), 66. Hornosáz. pah. (Jitkov), 67. Českomor. vrch. (Kejžlice; Žďár nad Sázavou; Netín), 68. Mor. podh. Vysoč. (Třebíč; Žerůvky), 80. Stř. Pobeč. (Vsetín), 84. Podbesk. pah. (Třinec; Frýdek-Místek). – **O:** 93. Krk. (Špindlerův Mlýn).

Celkové rozšíření: Původní pravděpodobně v Číně, snad též v sousedních zemích subtropického pásu. Pěstován a zplanělý v Japonsku, Přiamuří, Zabajkalí, na z. Sibiři, v Přední Asii, Jemenu, téměř v celé Evropě, v Etiopii, Somálsku, Egyptě, v Severní Americe, Austrálii a na Novém Zélandě.

Význam: V Číně a některých jiných územích Starého Světa se sléz přeslenitý pěstuje jako léčivá a krmná rostlina již odedávna. Jako krmivo se osvědčil ve výživě domácích zvířat. Výnosy slézu se pohybují podle vývojového stadia mezi 36–46 t zelené hmoty na 1 ha, čímž předčí i jetel (30 t) a vojtěšku (35 t). Obsah stravitelných bílkovin je zhruba stejný jako u jetele (1,9 %). Nejhodnotnější píci poskytuje ve stadiu před květem, později stonky dřevnatí. Kromě pěstování jako meziplodiny ke krmným účelům bývá pěstován (především ve var. *crispa*) jako léčivka, především na venkovských zahrádkách, někdy i jako okrasná rostlina pro kadeřavé listy (var. *crispa*). Ve v. Asii se užíval i k získávání vláken (zvláště na rybářské sítě).

Kříženci

2 × 1. *Malva neglecta* × *sylvestris* = *Malva* × *zoernigii* Fleischer Oesterr. Bot. Z. 52: 357, 1902.

Lodyha přímá nebo poléhavá, až 1 m dl., v hor. části hustě odstále chlupatá. Listy v obrysu okrouhlé, 5laločné. Lístky kalíšku široce čárkovité; kališní lístky široce vejčité; korunní lístky 3,0–3,5× delší než kalich; tyčinková trubka dosti hustě chlupatá. Plody z 11–14 plůdků.

Velmi vzácně mezi rodiči, zatím pouze v sv. Čechách ve fyt. p. 15b. Hrad. Pol. (Skršice, odkud byl popsán).

2 × 3. *Malva neglecta* × *pusilla* = *Malva* × *adulterina* Wallroth Linnaea 14: 611, 1840.

Syn.: *Malva* × *hybrida* Čelak. Prodr. Fl. Böhm. 3: 515, 1875.

Jednoleté až víceleté byliny. Květy v chudokvětých svazečcích v úžlabí listů. Kališní lístky vejčité, ploché, s cípy ± dlouze zašpičatělými, na okraji dlouze brvitými; korunní lístky mělce vykrojené, delší než kalich, bělavé, na vrcholu modravě fialové; tyčinková trubka s roztroušenými chlupy až olysalá. Plody z 10–15 plůdků; stylopodium ca 2 mm šir.; plůdky se slabě vyniklým okrajem, pouze na okraji bočních stěn s nepatrnými radiálními žebry.

Ojediněle mezi rodiči ve fyt. o. 2a. Žatec. Poohří (Dobroměřice; Zahořany), 3. Podkruš. pán. (Červený Hrádek), 4a. Loun. střed. (Běluši-ce), 4b. Lab. střed. (Brná nad Labem), 9. Dol. Povlt. (Praha), 15b. Hrad. Pol. (Výrava), 15c. Pard. Pol. (Pardubice; Dvakačovice), 18a. Dyj.-svr. úv. (Sedlec), 20b. Hustop. pah. (Dražovice).

Poznámka: Kříženec *Malva neglecta* × *pusilla* byl získán též uměle, podobně jako další kříženec *M. verticillata* var. *cripsa* × *neglecta* (Kristofferson 1923); v botanické zahradě v Uppsale ve Švédsku byl zjištěn kříženec *M. sylvestris* × *verticillata* (Hedlund 1893).

8. *Anoda* Cav. – anoda

Anoda Cavanilles Monad. Diss. 1: 38, 1785. – Syn.: *Cavanillea* Med. Malvenfam. 19, 1787.

Lit.: Baker E. G. (1892): Synopsis of genera and species of Malveae – Anoda. J. Bot. 30: 73–75. – Hochreutiner B. P. G. (1916): Monographia generis Anodae. Annuaire Conserv. Jard. Bot. Genève 20: 29–68. – Jehlík V. et Hejný S. (1974): Main migration routes of adventitious plants in Czechoslovakia. Folia Geobot. Phytotax. 9: 241–248. – Bates D. M. (1987): Chromosome numbers and evolution in Anoda and Periptera (Malvaceae). Aliso 11: 523–531. – Fryxell P. A. (1987): Revision of the genus Anoda (Malvaceae). Aliso 11: 485–522. – Jehlík V. (1988): A survey of the adventive flora and of the synanthropic vegetation in the oil-seed processing factories in Czechoslovakia. In: Symposium Synanthropic Flora and Vegetation 5: 95–107. Martin.

Jednoleté nebo vytrvalé byliny, polokeře nebo keře. Listy čárkovité, kopinaté, vejčité, hrálovité nebo dlanitě členěné. Květy jednotlivé v úžlabí listů nebo v koncových květenstvích. Kalíšek chybí; kalich obvykle 5 nebo 10žilný; korunní lístky žluté, bělavé, modrofialové nebo červenofialové. Poltivé plody, rozpadající se v 5–20 plůdků, někdy se špičatými výrůstky. Semena většinou lysá. – 23 druhů

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

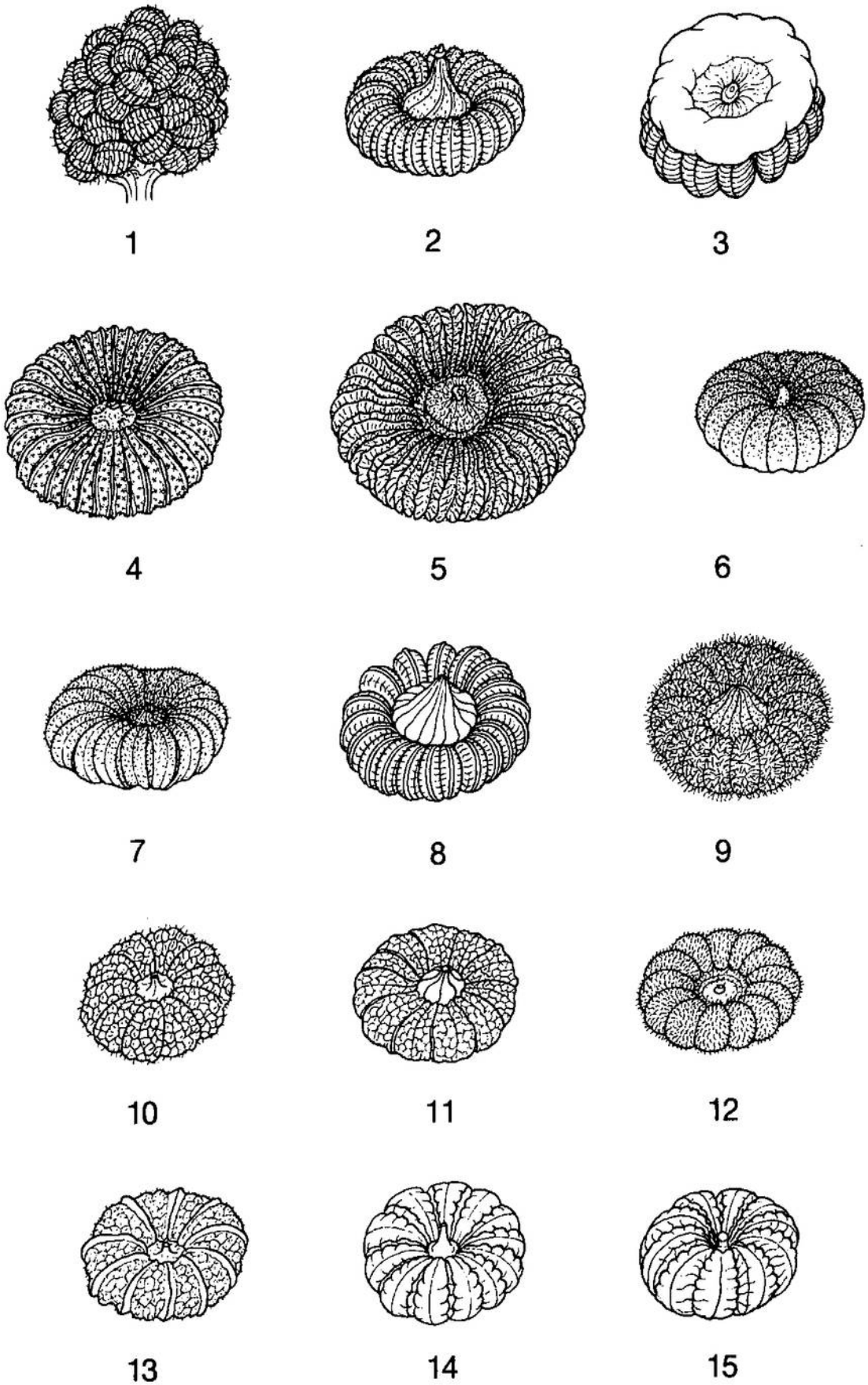

Tab. 61: Plody vybraných druhů čeledi *Malvaceae:* 1 *Malope trifida.* – 2 *Lavatera thuringiaca.* – 3 *L. trimestris.* – 4 *Alcea biennis.* – 5 *A. rosea.* – 6 *Althaea officinalis.* – 7 *A. armeniaca.* – 8 *Bismalva alcea.* – 9 *B. moschata.* – 10 *Malva sylvestris.* – 11 *M. sylvestris* var. *mauritiana.* – 12. *M. neglecta.* – 13. *M. pusilla.* – 14 *M. verticillata.* – 15 *M. verticillata* var. *crispa.*

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

Tab. 62: 1 *Malope trifida*. — 2 *Malva verticillata* var. *verticillata*, 2a — list, 2b — část listu. — 3 *M. verticillata* var. *crispa*, list, 3a — část listu.

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

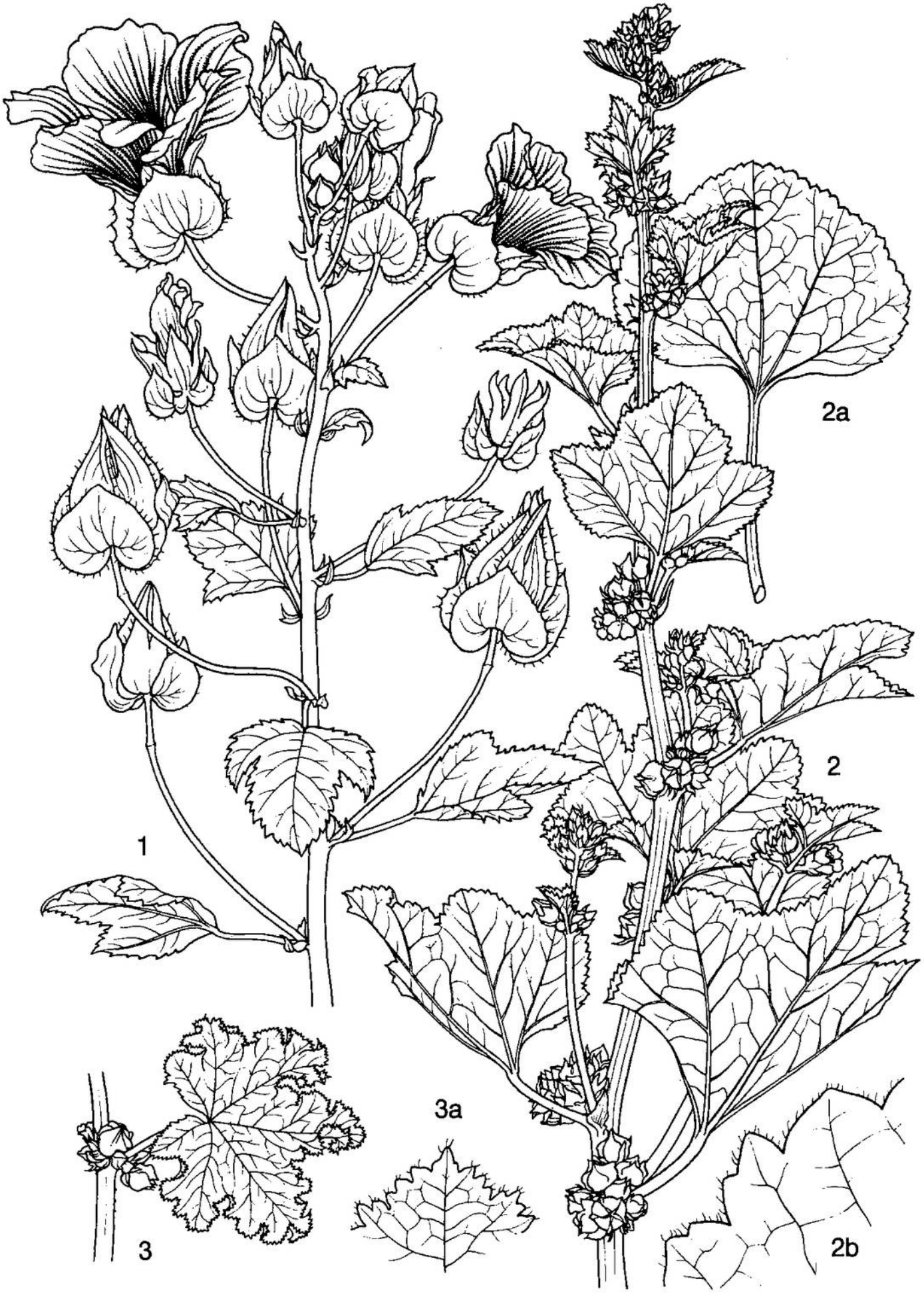

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)